Antropologinės ataskaitos duomenimis, minimalus individų skaičius iš perkasų 1–5, remiantis abiejų šlaunikaulių išlikimu, yra 41. Lytis ir amžius nustatytas 36 individų, iš kurių 22 yra vyrai, 12 moterų ir 2 vaikai. Patologija: periostitas (nespecifinis antkaulių ir kaulų uždegimas), osteoperiostitas, skorbutas, meningitas, *cribra orbitalia* (mažakraujystės požymiai), daugybiniai kaulų lūžiai.

Aguonų St. 11

In 2015, 1327.25 m^2 were excavated and 450 m^2 surveyed (Fig. 1). Under a 40–55 cm thick layer of black soil with finds characteristic of the late 19th–20th century, a late 19th-century, 10–150 cm thick fill layer of sand and mixed light-coloured sand and black soil was unearthed. Disturbed burials, which, based on the anthropological material, were probably brought with soil from the cemetery at Aguonų St. 10, which is on the other side of the street, were found in the sand. Under this layer was a mixed layer of dark brown soil with seams of light-coloured sand and finds characteristic of the late 17th–late 19th centuries (Figs. 2–3).

Tauras Poška

Mindaugo gatvė 1A

2015 m. atlikti detalieji tyrimai ir žvalgymai Vilniuje, Mindaugo g. 1A. Archeologiniai tyrimai vykdyti keičiamų ir naujai įrengiamų inžinerinių komunikacijų vietose. Siekta visiškai ištirti kultūrinį sluoksnį, nustatyti jo datavimą, stratigrafiją, užfiksuoti atidengtų objektų liekanas. Žvalgant šiluminės trasos, elektros kabelių tranšėjų ir pėsčiųjų takų įrenginėjimo vietose, norėta patikslinti, ar numatytų žemės darbų vietose esama nesuardyto kultūrinio sluoksnio, archeologinių struktūrų. Bendras detaliųjų tyrimų plotas buvo 85 m^2, žvalgymų – 215 m^2.

2008 m. atlikti žvalgomieji tyrimai sklype Mindaugo g. 1A, kurio tuometinis adresas buvo Mindaugo g. 3 / J. Basanavičiaus g. 15. Jų metu fiksuotas 2,5–2,7 m storio kultūrinis sluoksnis, datuotas XVII–XVIII a. (*LIIR*, f. 1, b. 5182). Tais pačiais metais sklype atlikti ir detalieji tyrimai. Jų metu rastas 2,7–3,2 m storio kultūrinis sluoksnis, kurio viršutiniai horizontai iki 1,5–2,5 m gylio suformuoti XX a. Išskirtas XVIII a. 1,5–1,7 m storio kultūrinio sluoksnio horizontas, aptikta XVI–XVIII a. archeologinių radinių (*ATL 2008 metais*, V., 2009, p. 433–437). Kiti artimesni archeologiniai tyrimai vyko 2008 m. sklype Mindaugo g. 8. Čia fiksuotas 2,5–5 m storio kultūrinis sluoksnis, išskirtas XVII–XVIII a. horizontas, surinkta XVI–XIX a. archeologinių radinių (*ATL 2008 metais*, V., 2009, p. 422–433). Teatro g. 1 / J. Basanavičiaus g. 13 tyrimai vykdyti 2011 m. Žvalgomųjų tyrimų metu aptiktas kultūrinis sluoksnis su XVI a. pabaigos – XVII a. radiniais (*ATL 2011 metais*, V., 2012, p. 503–504). 2013 m. žvalgomieji tyrimai ir žvalgymai atlikti sklype J. Basanavičiaus g. 15. Jų metu fiksuotas XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje suformuotas kultūrinis sluoksnis (*ATL 2013 metais*, V., 2014, p. 378–380).

Plotas 1 iškastas pastato Mindaugo g. 1A PR pusėje. 4x3 m dydžio ploto paviršiuje kastas pilkos žemės sluoksnis, kuriame buvo daug XX a. statybinių ir buitinių šiukšlių. 1,8–1,9 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus (H_{abs} 130,22 m) atidengtas pilkšvo priemolio sluoksnis su juodžemio intarpais. Šiame sluoksnyje surasta XVI a. pabaigos – XVII a. pabaigos buitinės keramikos šukių. Priemolio sluoksnio storis – 30–40 cm. Jį nukasus 2–2,2 m gylyje pasiektas nejudintas sluoksnis – smėlis (H_{abs} 199,80 m).

Trasa 1 kasta tarp ploto 1 ir pastato Mindaugo g. 1A P sienos. Trasa 8 m ilgio, 1,5 m pločio, orientuota PR–ŠV kryptimi, kasta iki 2,7 m gylio. Trasos paviršiuje iki 1,6–1,7 m gylio fiksuotas pilkos žemės su gausiomis XX a. griuvenomis sluoksnis. Giliau kasti 30–40 cm storio tamsiai pilkos ir 20–30 cm storio pilkos smėlingos žemės sluoksniai. Šiuose sluoksniuose aptikta XVI–XVII a. II pusės buitinės keramikos šukių, 2,1–2,2 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus pasiektas įžemis – smėlis (H_{abs} 129,76 m). Apatinis sluoksnis datuojamas XVII a. II puse.

Centrinėje trasos 1 dalyje, 1,7 m į P nuo Mindaugo 1A P sienos, atidengtas 70 cm pločio, 50 cm storio plytų mūro fragmentas, orientuotas V–R kryptimi. Mūryta iš įvairaus dydžio plytų ir puspl yčių, rištų rupiu kalkių skiediniu. Mūras įkastas į XVII a. pabaiga datuotą kultūrinio sluoksnio horizontą. Pagal mūro pobūdį surastas fragmentas datuojamas XVIII a. pabaiga – XIX a. pradžia. Tolesnių darbų metu komunikacijos pravestos žemiau surasto mūro fragmento, surastas mūras, baigus darbus, užkastas drėgmei pralaidžiu sluoksniu. Pagal fiksuoto kultūrinio sluoksnio horizontų būklę galima teigti, kad aptiktas mūro fragmentas jau buvo atkastas XX a. II pusėje.

Plotas 2 iškastas pastato Š pusėje. Jo dydis 3x3 m. Paviršiuje kastas juodos žemės su smulkiomis XX a. griuvenomis sluoksnis, kuris tęsėsi iki 2,2–2,9 m gylio, ir storėjo ploto 3 R pusėje. Jame kartu su XX a. statybinėmis atliekomis surasta ir pavienių XVII–XIX a. datuojamų buitinės keramikos ir stiklinių indų šukių. Ploto 2 R pusėje 20 cm gylyje nuo dabartinio paviršiaus fiksuotas XX a. I pusės mūro fragmentas, orientuotas Š–P kryptimi. Viršutinė mūro dalis buvusi užpilta betonu, greičiausiai XX a. viduryje įrenginėjant atraminę sienelę. Nukasus viršutinį sluoksnį, ploto V dalyje, 2,2 m gylyje atidengtas 40–60 cm storio pilkos smėlingos žemės sluoksnis su molio intarpais. Apatiniame sluoksnyje surasta XVI–XVII a. smulkių buitinės keramikos šukių, keli XVII a. viduriu – II puse datuojamų plokštinių koklių, čerpių fragmentų, stiklo šukių, geležinių radinių. 3 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus (H_{abs} 130,07 m) pasiektas įžemis – smėlis. Centrinėje ploto 2 dalyje, nejudinto smėlio sluoksnyje, fiksuoti dviejų ūkinių duobių kontūrai. Duobių vietose archeologinių radinių nesurasta.

Plotas 3 iškastas Mindaugo 1A pastato ŠR pusėje. Darbų pradžioje planuota atlikti tyrimus 8x3,5 m dydžio plote, tačiau tyrinėjimų eigoje aptikus archeologinių struktūrų fragmentų, plotas buvo praplėstas (iš viso 52 m^2). Ploto paviršiuje kastas juodos žemės su gausiomis XX a. II pusės statybinėmis griuvenomis sluoksnis. 70 cm gylyje nuo dabartinio paviršiaus (H_{abs} 131,64 m) atkasti mūrų fragmentai. Centrinėje ploto dalyje rasto fragmento plotis – 40–60 cm, jis įkastas iki 2,1 m gylio nuo dabartinio paviršiaus, orientuotas P–Š kryptimi. Dar vienas mūro fragmentas atidengtas tiriamo ploto ŠV pusėje. Jis orientuotas R–V kryptimi, 40 cm pločio, įkastas iki 1,4 m gylio. Nustatyta, kad šioje vietoje aptikta XIX a. pradžia datuojamų mūrinių pamatų fragmentų. Fragmentas, orientuotas P–Š kryptimi – tai buvusio pastato išorinės sienos pamatų liekanos. Fragmento, orientuoto V–R kryptimi, liekanos – tai pastato viduje buvusi tarpinė siena. Tam, kad nereiktų ardyti rastų mūrų fragmentų, pakoregavus darbų projektą, tyrinėtas plotas praplėstas į PV ir R puses.

PV dalyje, P pusėje nuo rastos buvusios tarpinės sienos pamatų iškastas 4x4 m dydžio plotas. Šioje vietoje numatyta įrengti inžinerinių komunikacijų šulinį. Čia nuo paviršiaus fiksuotas tamsiai pilkos žemės sluoksnis su

XX a. statybinėmis griuvenomis. Jame kartu su XX a. statybinėmis ir buitinėmis šiukšlėmis surasta XIX a. koklių, keramikos ir stiklinių indų fragmentų. Sluoksnis tęsėsi iki 2,5 m gylio nuo dabartinio paviršiaus (H_{abs} 129,14 m), kur pasiektas įžemis – smėlis. Nustatyta, kad šioje vietoje viršutiniai kultūrinio sluoksnio horizontai suardyti XX a. II pusėje.

Plotas 3 praplėstas 2,5 m R kryptimi. Čia kasta iki 3,5 m gylio nuo dabartinio paviršiaus. Iki 2–2,2 m fiksuotas XX a. suardyto kultūrinio sluoksnio horizontas. Jame kartu su XX a. II pusės statybinėmis griuvenomis aptikta ir XVII–XVIII a. datuotų buitinės keramikos, plokštinių koklių šukių. Nuo 2,2 m iki 3,2 m gylio fiksuotas pilkos smėlingos žemės sluoksnis, kuriame surasta XVI–XVII a. pabaigos buitinės keramikos šukių, XVI a. pabaigos – XVII a. plokštinių koklių fragmentų. Taip pat surasta puodyninių koklių ir čerpių fragmentų, stiklinių indų šukių, geležinių dirbinių – kaltinių vinių, bato pasagėlė. 2,7–3 m gylyje atidengtas nejudinto smėlio sluoksnis – įžemis (H_{abs} 128,94 m). Sumontavus inžinerinius įrenginius plotas užkastas, XIX a. mūrų fragmentai užpilti drėgmei pralaidžiu sluoksniu.

Žvalgymų metu (šiluminės trasos, elektros kabelių tranšėjos vietose) nesuardytas kultūrinio sluoksnio horizontas nepasiektas.

Tyrimų metu rasta XVI–XIX a. archeologinių radinių, registruoti 106. Daugiausia rasta XVI–XVIII a. buitinės keramikos šukių – glazūruotos keramikos fragmentų, taip pat aptiktos kelios juodosios, kaimo lipdytinės keramikos šukės. Rasta XVI a. pabaiga – XVII a. datuojamų plokštinių koklių fragmentų. Kokliai puošti augaliniais ornamentais, daugiausia dengti žalios spalvos glazūra, vienas fragmentas – polichromine. Aptikta statybinės keramikos – plokščių čerpių fragmentų. Ypatieji radiniai – tai XVII–XVIII a. langų stiklo ir stiklinių taurių, butelių šukės, geležinės batų pasagėlės, kaltinės vinys.

Mindaugo St. 1A

In 2015, an excavation (a total of 85 m^2) was conducted at the sites of utility lines being newly laid or replaced on the plot at Mindaugo St. 1A, Vilnius and a monitoring watch (a total of 215 m^2) was conducted in the service trenches for the sites of the heating line being replaced, the new power cable and the new footpath.

A 2.2–3.2 m thick cultural layer was recorded in areas 1–3. It was determined that the upper cultural layer horizons had been disturbed to a depth of 1.9 m (area 1)–2.2 m (areas 2–3) in the second half of the 20th century. A late 17th-century cultural layer horizon, which had survived fragmentally, was recorded during the investigation. At places in areas 1–2, the horizon was 20–40 cm thick, in area 3 up to 1 m thick. Late 18th–early 19th-century foundation fragments were discovered in service trench 1 and area 3; after being photographed and recorded graphically, they were reburied. During the monitoring (heating line, electric cable, and footpath installation sites) no undisturbed cultural layer horizon was found. 16th–19th-century finds were discovered during the excavation on the plot at Mindaugo St. 1A.

Ignas Sadauskas

T. Kosciuškos gatvė 3

2015 m. KPA atliko detaliuosius ir žvalgomuosius tyrimus bei žvalgymus sklype T. Kosciuškos g. 3, Vilniuje, buvusių carinių kareivinių komplekso korpuso 2 rekonstruk-